

Největší rukopisná kniha světa bývá nazývána *Knihou knih* nebo *Knihomnou v jedné knize*. Minulé věky ji právem označily superlativy jako *Codex giganteus*, *Liber pergrandis*, *Gigas librorum* či *Codex gigas*.

První zmínky o *Ďáblově bibli* pocházejí z roku 1295, ale předpokládá se, že je asi o půl století starší. Byla nejspíš vytvořena okolo roku 1229 v prostředí benediktinského kláštera v Podlažicích u Chrudimi. Nedochovaly se však žádné doklady o jejím vzniku, autorovi či důvodu sepsání. Neobvyklá kniha byla ve středověku považována za osmý div světa.

Její dřevěné desky, potažené teletinou, s mosazným kováním měří 920 x 510 x 22 mm. Obsahuje 320 pergamenových fólií (640 stran) o průměrném formátu 890 x 490 mm. Některé fólie tvoří dvoulisty a svou drsností a nepoddajností připomínají spíš kůži nahrubo preparovanou než zpracovanou do formy pergamenu. Soudí se, že k získání materiálu pro tak velkou knihu bylo zapotřebí kůží asi ze 160 oslů. Původní desky byly při požáru v roce 1697 poškozeny a nahrazeny novými dřevěnými.

Latinsky psaná kniha obsahuje text nejen celé bible, tj. Starý a Nový zákon, ale i Kosmovu Kroniku českou, řadu různých traktátů a menších spisů, kalendář s nekrology, seznam podlažického bratrstva i zaklínadla a lékařské příručky. Illuminace - výzdoba knihy je ojedinělá, je tvořena nádhernými iniciálami v červené, modré, žluté a zelené, místy zlaté barvě. Na celém díle fascinuje jeho jednota, ráz písma je beze změny téměř v celém rozsahu, bez vlivu stárnutí písaře, nemoci, počasí či nálad, jako kdyby celá kniha byla skutečně sepsána během velmi krátké doby. Z podlažického kláštera se kniha postupně dostala až do sbírek císaře Rudolfa II. a za třicetileté války se stala kořistí Švédů.

Dnes je uložena v Národní (Královské) knihovně ve Stockholmu.

CODEX GIGAS, *Vyobrazení ďábla*, ilustrace v části rukopisu nazvané Zpovědní zrcadlo, barevné pigmenty na pergamenu, před r. 1230.

Vstupné 30,- Kč, snížené 15,- Kč

Info

tel. 494 534 015

www.moh.cz, galerie@moh.cz

Stálá expozice a výstavy Orlické galerie jsou přístupny do neděle 30. října 2011

Otevřeno denně mimo pondělí

9 - 13 a 14 - 16 hodin

Orlická galerie

MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR
V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU

ve spolupráci
s Městskou knihovnou
v Rychnově nad Kněžnou

*Zakončení výstavní sezóny 2011
spojené s besedou*

SETKÁNÍ S ĎÁBLOVOU BIBLÍ

*O výrobě makety největší knihy světa Codexu gigas
vypráví žamberský knihař pan Jiří Fogl*

*Beseda je spojena s komentovanou prohlídkou makety
Ďáblovy bible, vystavené v rámci Orlického salonu '11*

26. října 2011 v 18 hodin

II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

MUZEUM A GALERIE ORLICKÝCH HOR
V RYCHNOVĚ NAD KNĚŽNOU

si Vás dovoluje pozvat
do

Orlické galerie

na zakončení výstavní sezóny 2011
spojené s besedou

SETKÁNÍ S ĎÁBLOVOU BIBLÍ

*O výrobě makety největší knihy světa Codexu gigas
vypráví žamberský knihař pan Jiří Fogl*

*Beseda je spojena s komentovanou prohlídkou makety
Ďáblův bible, vystavené v rámci Orlického salonu '11*

Beseda se koná
ve středu 26. října 2011 v 18 hodin

Jiří FOGL

* 16. 8. 1940 v Žamberku

V knihařské profesi je autodidaktem. Absolvoval strojní průmyslovku a až do roku 1990 pracoval jako konstruktér textilních strojů a knihařinu pěstoval pouze jako zálibu. Základy řemesla sbíral u knihařských mistrů Jiřího Faltuse ze Žamberka, prof. Jindřicha Svobody z Brna a u Jana a Jarmily Sobotových v Lokti nad Ohří.

Spolu s bratrem otevřel v roce 1990 v Žamberku knihařskou dílnu a zcela se knihařskému řemeslu věnoval. O deset let později se jeho knihařská dílna přestěhovala do nově zrekonstruovaných prostor a spolumatelkou se stala dcera Pavlína Rambová, rovněž profesí knihařka.

V prvním období provozovna zajišťovala především klasickou vazbu knih, paspartování obrazů nebo drobné kartonážní práce. Postupně, vedle běžných knihařských, služeb přibývala práce pro náročnou klientelu. Jednalo se převážně o zakázky celokožených vazeb a specialitou se stává výroba pamětních knih a kronik, dárkových kazet, desek a pouzder pro slavnostní účely. K nejprestižnějším zakázkám patří práce pro kancelář prezidenta České republiky (dary pro prezidenta USA Billa Clintona a Madeleine Albrightovou), primátory měst (kazeta pro klíč od hlavního města Prahy), celokožené kazety pro insignie Vysokých škol, vazby vzácných knih pro Památník národního písemnictví v Praze a bibliofilské vazby pro Lyru Pragensis. Zvláštní kapitolu tvoří výroba faximilí vzácných historických knih, jako byl Codex gigas (Ďáblůva bible) v roce 2007, Kostelecký kancionál v roce 2009, nebo Rukopisy královny Rejčky v roce 2010.

Znalosti a bohaté zkušenosti z oblasti zpracování kůží a pergamenů Jiří Fogl již mnoho let úspěšně zhodnocuje při tvorbě autorské umělecké knižní vazby, kde dlouhodobě spolupracuje s výtvarníkem Jaroslavem Kerschbaumem. Autorské vazby Jiřího Fogla jsou ceněny především pro citlivé zpracování kvalitní kůže, výtvarně zajímavé řešení vazeb, precizní provedení zdobných prvků a harmonický soulad knihařovy práce s obsahem knihy.

Vazby Jiřího Fogla jsou zastoupeny jak v četných sbírkách soukromých v Čechách i v zahraničí, tak i ve sbírkách veřejných (Jihočeská vědecká knihovna České Budějovice, Městské muzeum Dobruška, Státní okresní archiv Rychnov nad Kněžnou a další). Knihařství také spolupracovalo s mnoha významnými institucemi a pro přední české galerie adjustovalo velké výstavy moderního výtvarného umění (Galerie Louny, Galerie Sklenář, Museum Kampa v Praze apod.).

Jiří Fogl je zakládajícím členem Svazu Českých knihařů. Zúčastnil se více jak 70 výstav knižních vazeb, kde získal řadu ocenění, zvláště za dokonale řemeslné zpracování vazeb a estetické ztvárnění obsahu knihy. V roce 1999 obdržel titul Mistr knihařského řemesla v oboru Umělecká knižní vazba za návrh a výrobu kazety pro sadu ručních dopisních papírů (Nejlepší obal roku). V roce 2009 obdržel tentýž titul v oborech Rukodělná knižní vazba, Ozdobná kartonáž a Výroba uměleckých kazet. Také Pavlína Rambová je aktivní členkou Svazu českých knihařů a v roce 2010 obdržela titul Mistr knihařského řemesla v oboru Rukodělná knižní vazba.

Jiří Fogl a Pavlína Rambová při šití makety Codex gigas

DETAIL KOVÁNÍ, MAKETA CODEXU GIGAS,
J. Fogl a P. Rambová, Knihařství Žamberk 2007

DETAIL ZDOBNĚNÍ SLEPOTISKEM, MAKETA CODEXU GIGAS,
J. Fogl a P. Rambová, Knihařství Žamberk 2007

